

Godseieren visse deri fastsatte Afgifter, maa i Tilfælde af Gaardenes Nedlagning gaae over paa de i disses Sted opbyggede Huse, saa at det Hovet, Indfæstning m. v. der paa lægges disse, skal staae i et dertil proportioneret Forhold, uden at Harkornet, som Folge af saadan Forandring yderligere paabyrdes; end i Dispositionen forestrevet. At dette Retsforhold imidlertid er groveligt krænket, derom vil Bekjendttfabet med det disse Husefastere paalagte høist byrdefulde Hovet og andre Paalæg give interessante Dplysninger.

Vi troe saaledes tilstrækkelig at have motiveret dette Memorandum til, i Genhold til Indenrigsministerens ommeldte Tilkjendegivelse, med Tøie at kunne andrage paa:

At Ministeriet vil lade foranstalte en nøiagtig offentlig Undersøgelse af, hvorvidt der har fundet Overtrædelse Sted ved Fæstebrevens Udstedelse eller øvrige Godsadministration af den af Enkegrevinde Dannehoff-Laurvig fastsatte og kongelig confirmerede Disposition af 26de August 1780, betræffende forffjellige Fæsteforhold paa Skjoldnæsholms Gods, samt hvorvidt de Godseieren meddeelte Bevillinger til Gaardens Nedlæggelse maatte staae i Strid med de ved bemeldte Disposition, Fæsterne og deres Efterkommere tilffikrede Rettigheder, og hvad videre hermed maatte staae i Forbindelse, til disse Forholds tilstrækkelige Dplysning, saavel til Efterlevelse for Fremtiden som til Begrundelse af de Fæsterne tilkommende Erstatninger for begaaede Overtrædelse.

Kjøbenhavn, den 24de April 1849.

Herpaa svarede Indenrigsminister Bang følgende:

I Genhold til en af Grevinde Dannehoff-Laurvigen, som daværende Eiere af Skjoldnæsholm, oprettet og allernaadigst confirmeret samt saavel ved Birkethinget som ved Landstinget thinglæst Disposition af 26de August 1780, angaaende Hovet, Indfæstningspenge og Landgilde af Skjoldnæsholms Gods Bønder, havde endeel Fæstere under bemeldte Gods i forrige Aar andraget for det forrige danske Cancellie paa en offentlig Undersøgelse, angaaende hvorvidt bemeldte Disposition var blev overholdt, i hvilken Anledning det blev

tilkjendegivet dem, at det Ansøgte ikke kunde bevilges, men at Sagen maatte være Gjenstand for Afgjørelse af Domstolene. Paa Grund heraf har Landsover- samt Høvs og Statsrets Procurator B. Christensen, ifølge Fuldmagt af vedkommende Gaardfæstere og paa deres Begne, indgivet til Indenrigsministeriet et Andragende af 24de April d. A. med Bilag, i hvilket han, ved at paaberaabe sig en Mængde formeentlige Overtrædelse af fornævnte Disposition fra Godseierens Side, gjentager det ovennævnte Andragende, idet han har anholdt om, at Ministeriet vil lade foranstalte en nøiagtig offentlig Undersøgelse af; hvorvidt deslige Overtrædelse have fundet Sted ved Fæstebrevens Udstedelse eller øvrige Godsadministration, samt hvorvidt de Godseieren meddeelte Bevillinger til Gaardens Nedlæggelse maatte staae i Strid med de ved bemeldte Disposition Fæsterne og deres Efterkommere tilffikrede Rettigheder, til disse Forholds tilstrækkelige Dplysning, saavel til Efterlevelse for Fremtiden, som til Begrundelse af det Eieren paahvilende Ansvar og de Fæsterne tilkommende Erstatninger for de begaaede Overtrædelse.

Hvad der i bemeldte Andragende er anket over, gaaer fornemmelig ud paa, deels at der ved Gods-Administrationen ikke er taget behørigt Hensyn til den ovennævnte Disposition af 1780, deels at en meddeelt Bevilling til Nedlæggelse af endeel Bøndergaarde staaer i Strid med meerbemeldte Disposition.

I fornævnte Henseende er det andraget, at Administrationen er fæet i modsat Aand af hvad der er udtalt i den ommeldte Disposition, der hjemler en til Fordeel for Fæsterne fastsat Indfrankning af Eiendomsretten og Brugsretten af Godset, til Efterlevelse af de efterfølgende Eiere, hvilket er søgt begrundet derved:

- a) at der ved adskillige opgivne Fæstebreve, der ere udstedte paa flere Fæstegaarde, er taget en langt høiere Indfæstning end hvad fornævnte Disposition hjemler Afgang til, idet Indfæstningen ved samme er bestemt til respective 20 Rbd. og 30 Rbd. af en Gaard, medens der er taget i Indfæstning 100 à 200 Rbd.;
- b) at Landgilden ved Dispositionen er fastsat overeensstemmende med en af Grevinde